

Naturens Valgprogram, Frederikshavn kommune

Frederikshavn kommune har en fantastisk spændende og varieret Natur, der visse steder er af både international og national værdi og interesse. Bl.a. af den grund er det væsentligt, at Byrådet i Frederikshavn kommune flytter naturen frem på dagsordenen, så borgere og organisationer m.fl. kan se, at kommunens store naturværdier bliver synlige på lige fod med andre kerneområder, som eks. skole- og ældreområderne.

Naturen er uhyre væsentlig for borgernes trivsel og velvære, samt for kommunens mange turister. Der kan dog være tendens til, at naturværdierne tages for givet, og dermed glemmes, når der skal afsættes ressourcer til drift af kommunens kerneområder. Det kan være svært for den almindelige borger at se den store tilbagegang i naturen før det næsten er for sent – tænk bare på iltsvindet i vore fjorde og andre kystområder. Naturen er vigtig for os alle – lige meget om vi er børn, unge, midaldrende, ældre eller gamle – og lige meget hvilket "kerneområde", vi ellers er knyttet til.

Naturen har derfor formuleret et konkret valgprogram, der kan sikre, at naturen får den plads i kommunens udvikling, som den fortjener. Naturen skal beskyttes og have mere plads, men en del af Naturen kan samtidig benyttes af borgere og turister, der dermed sikres store og spændende oplevelser.

Vi må heller ikke glemme, at verden – og dermed også Frederikshavn kommune – i øjeblikket står i en Biodiversitetskriser, der kræver handling her og nu. Der er mere natur i Frederikshavn kommune, end der her er fokus på, men Naturen prioriterer nedennævnte indsatser højst p.t.

Regeringen, Landbrug og Fødevarer samt Naturfredningsforeningen i samarbejde med andre grønne organisationer har lavet aftalen om den Grønne Trepart. Formålet er at mindske udledning af næringsstoffer til hav og fjorde samt udslippet af CO₂ til atmosfæren. Dette skal nås ved, at der på landsplan udtages landbrugsjord i drift svarende til små 400.000 ha. Arealerne er fordelt på ca. 140.000 ha. lavbundsjord (CO₂) og ca. 250.000 ha. anden landbrugsjord (næringsstoffer). Den udtagne jord skal også i høj grad bidrage til drikkevandsbeskyttelse, større sammenhængende naturområder og skovrejsning – her under 100.000 ha. urørt skov. Det blev i den sammenhæng besluttet, at der skulle nedsættes Lokale Treparter over hele landet svarende til vandoplandene – d.v.s. de geografiske områder, hvorfra åer m.v. afleder vand til veldefinerede kystvande. Treparten, som Frederikshavn kommune hører til hedder: Lokal Trepart for Nordlige Kattegat og Skagerrak. Treparten er uafhængig af kommunegrænser og omfatter dele af Thisted, Jammerbugt, Hjørring, Frederikshavn, Læsø, Brønderslev, Aalborg, Rebild samt Mariagerfjord og sågar Randers kommuner. Hver kommune har så oprettet deres egen kommunale trepart, der så arbejder helt lokalt. Flere kommuner er med i flere treparter. Opgaven har været at udarbejde en omlægningsplan for de respektive Lokale Treparter. Planen skal udpege de jorder, der i det omfattede område skal bidrage til den overordnede målsætning. Hvis Frederikshavn kommune går mere aktivt ind i arbejdet med at kvalificere og udvikle deres del af omlægningspla-

nen for Nordlige Kattegat og Skagerrak, kan de første gode skridt mod mere og bedre natur i Frederikshavn kommune tages.

Mere plads til naturen.

Det er væsentligt, at eksisterende naturområder bindes sammen, så der opstår store samlede områder, hvor naturen har hovedprioritet.

Skagens Odde.

Skagens Odde er i denne sammenhæng området nord og øst for en buet linje fra Tversted i Hjørring kommune til Elling i Frederikshavn kommune. I området findes mange forskellige naturtyper, med tilsvarende flora og fauna. Af international betydning er især klithederne og rimmer/dobber landskabet, hvor også sjældne arter kan findes – eks. Hollandsk Hullæbe, Benbræk, Klokkeensian og Blærerod. Der findes også rigtig mange sommerfuglearter, hvoraf skal nævnes Hedepletvinge samt flere arter af Blåfugl og Perlemorsommerfugl.

Hulsig Hede

Områderne Tryn Mose, Måstrup Mose og Råbjerg Mose holder en stor bestand af Krondyr, ligesom Dådyr findes almindeligt i området. I midten af det store område Skagens Odde ligger Gårdbo Sø, tidligere Vendsyssels største sø. Lidt nord her for ligger en mindre tidligere sø, der også er drænet – Trolde Sø. Mod nord, øst og syd er området, hvor der i dag drives intensivt landbrug, afgrænset af Natura 2000 områder. Mod vest ligger de store moseområder Måstrup mose og Tryn Mose – begge i Hjørring kommune.

Gårdbø Sø

En gendannelse af Gårdbø Sø og Trolde Sø, samt etablering af naturarealer i forbindelse med søerne vil give det absolut største løft af naturen i Frederikshavn kommune. Det vil samtidig være til gavn for både lokalsamfund og turisme.

Der er brug for, at kommunen aktivt går i gang med at afdække mulighederne for genskabelse af de to søer !

Sammenbinding af Natura 2000 områder i Bangsbo og Åsted Ådale.

Både Bangsbo Ådal og Åsted Ådal er unikke naturområder, men der er brug for at give områderne mere volumen til så Naturen i højere grad kan udvikle sig på egne præmisser. Der er god bestand af Krondyr og Dådyr, ligesom Bæklampret og Odder begge er tilknyttet de to åer.

Landskabet omkring Bangsbo Ådal

Begge ådale er omfattet af natura 2000 område nr. 8, hvilket viser at naturkvaliteten begge steder er helt i top. Da området er delt i to, vil det være oplagt at sikre en økologisk forbindelse mellem de to delområder. I forbindelse med det pågående Treparts-arbejde er det oplagt at undersøge mulighederne for at opnå frivillige aftaler, der kan sikre den nævnte økologiske forbindelse mellem områderne.

Første skridt kunne være at udpege et større areal omfattende begge delområder i ådalene som naturpotentiale i omlægningsplanen for Frederikshavn kommune!

Kattegatkysten.

Kystområderne i Frederikshavn kommune er af stor betydning for turisme og borgernes rekreation. Men kysterne har også meget stor betydning for naturen. Flere delområder er i dag udpeget som Natura 2000 områder. Særligt skal nævnes Natura 2000 område 4, der omfatter kysten mellem Jerup og Frederikshavn, Elling Å's udløb samt Hirsholmene.

Elling Å, mellem Elling og udløbet

Også den nordligste del af Natura 2000 område 14 omfatter arealer i Frederikshavn kommune (fra Lyngsø Strand til kommunegrænsen). Stensnæs, der er fuglebeskyttelsesområde, ligger her.

Stensnæs

En stor del af kysten udgøres af strandenge, der allerede nu er en truet naturtype. På sigt, hvor havet hæver sig, er der fare for, at strandengene bliver oversvømmet, og derved forsvinder helt. Der for er det vigtigt, at der i baglandet sikres mulighed for, at strandengene kan udvikles ind i landet.

De lavvandede områder helt tæt på kysten bliver kraftigt påvirket af næringsstoffer fra de arealer, der dyrkes ned mod kysten, hvilket betyder udvikling af "fedtemøg" til skade for både natur og rekreativ benyttelse.

Lad os få de kystnære områder i Frederikshavn kommune udpeget som "naturpotentiale" i omlægningsplanen for Nordlige Kattegat og Skagerrak.

Beskyttelse af drikkevandet.

Mere end halvdelen af drikkevandsboringerne i Danmark er forurenet med pesticider ligesom et alt for højt nitratindhold kendetegner billedet af vore drikkevandsboringer.

Situationen er tilsvarende i Frederikshavn kommune. Her er situationen den, at over de seneste 5 år, er der **fundet både pesticider og nitrat i 54 % af vore aktive boringer** – der i 41 ud af de 76 undersøgte boringer fundet rester af pesticider – **30 % heraf overskred grænseværdien.**

Der er derfor øjeblikkeligt brug for, at vandforsyningernes indvindingsområder beskyttes effektivt – nu.

Dette gøres bedst ved udpegning af grundvandsparker, hvor sprøjtning og brug af NPK gødning stoppes.

Dette kan bl.a. ske ved skovrejsning og økologisk landbrugsdrift.

Der er især brug for, at indvindingsområderne til Sæby Vandværk og Åsted Vandværk sikres. Indvindingsområderne omkring Tolne (Brinkhus og det nye areal ved Vogn) skal ligeledes fremtidssikres.

For alle områder bør endvidere gælde, at der ikke tillades/udføres risikobetonede aktiviteter, f.eks. diverse deponeringer (jord, byggematerialer, fremmedstoffer osv.) samt råstofindvindinger (mange meter tykt beskyttende jordlag fjernes, og det underliggende grundvand blotlægges for overfladeforureninger fra nabomarker, nedfald fra landbrugsdrift, udslip fra maskiner ect.) Samtidig bør udbringning af spildevandsslam i alle områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) stoppes.

Sæt arbejdet med udpegning af grundvandsparker i gang omgående.

Der skal bruges de fornødne ressourcer.

Det er ikke nok at snakke om, hvor vigtigt natur og miljø er for os alle sammen – det er nødvendigt, at der afsættes de fornødne ressourcer.

Som det ses ovenfor, er der nok at gå i gang med.

Frederikshavn kommune har ifølge Danmarks Statistik det absolut laveste budget på natur og miljøområdet med kun 0,62% af driftsbudgettet afsat til dette område. De fleste andre kommuner i region Nordjylland har afsat mellem 0,8 og 0,9%.

Når der skal sikres en positiv udvikling for naturen – her under mere plads og større biodiversitet, er det nødvendigt med en langsigtet planlægning – og den planlægning skal laves nu. I øjeblikket arbejdes der med omlægningsplanerne som nævnt ovenfor. I disse kan rammerne for udviklingen lægges, så lodsejere og borgere kan se, hvordan målene kan nås.

Det er tilsvarende nødvendigt at få udarbejdet en klar og tydelig naturpolitik, hvor det beskrives – hvor, hvorfor, hvordan og hvornår resultaterne skal komme.

Klimaændringer vil i fremtiden påvirke mange af vore naturområder, hvorfor dette skal indarbejdes i naturpolitikken. Særlig lavbundsarealer i ådalene og de kystnære arealer vil blive påvirket. Vi må indstille os på at de fleste kystnære lavbundsarealer vil blive overskyttet og vores vandløb vil få problemer med vand op stuvning ved udløb i havet. Udpegning af særlige landrugsjorder til midlertidige overskylnings arealer vil være nødvendigt. Problematikken kan være en del af udpegningsgrundlaget for Treparts arbejdet.

Naturen er uhyre vigtig for os alle sammen – herunder for alle andre ”kerneområder”, der finansieres af kommunes borgere gennem skatten. Samtidig har Frederikshavn kommune meget højt prioriterede naturområder samt beskyttelsesværdige arter af national betydning. Det kan derfor undre, at der netop her ikke er afsat flere penge til området.

Skal Frederikshavn kommune fortsætte med at ligge i bund i ovennævnte statistik?